Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 16/2026 vp; eduskunnan hallintovaliokunnan kokous 9.4.2026

Poliisiammattikorkeakoulun asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt 23.3.2026 Poliisiammattikorkeakoululta asiantuntijatuntijalausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE 16/2026 vp) laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esitys sisältää kaksi Poliisiammattikorkeakoulun toiminnan kannalta merkityksellistä muutosta nykytilaan. Ensimmäinen muutos koskisi poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon nykyistä laajempaa käytettävyyttä poliisitehtäviin opintojen aikana. Toinen muutos lyhentäisi poliisipäällystöön tehtäviin valmentavien opintojen suorittamiseen kuluvaa aikaa sekä turvaisi poliisin koulutusresurssin tehokkaan käytön ja päällystötehtäviin koulutettujen henkilöiden saatavuuden.

Voimassa olevan poliisin hallinnosta annetun asetuksen (158/1996) 16 § 2 momentin mukaan poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelija voidaan nimittää määräaikaiseen nuoremman konstaapelin virkasuhteeseen opintoihin kuuluvan harjoittelun ajaksi sekä harjoittelun jälkeen yhteensä enintään vuoden ajaksi. Sekä harjoittelun aikana että sen jälkeen nuoremmalla konstaapelilla on kaikki miehistöön kuuluvan poliisimiehen toimivaltuudet.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoita ei voida käyttää poliisitehtäviin muuten kuin tutkintoon kuuluvan harjoittelun ja mahdollisen vuoden jatkonimityksen aikana.

Hallintovaliokunnan käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen mukaan poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelija voisi kuulua poliisin reserviin sen jälkeen, kun opiskelija olisi suorittanut poliisialan ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvia opintoja vähintään 45 opintopisteen verran.[1] Nämä opinnot sisältäisivät perus- ja ihmisoikeuksia,

[1] Poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon laajuus on 180 opintopistettä, josta harjoittelua edeltävien opintojen laajuus on 100 opintopistettä, harjoittelun 55 opintopistettä ja harjoittelun jälkeisten opintojen 25 opintopistettä.

poliisin tehtäviä ja toimivaltuuksia sekä operatiivisen toiminnan perusteita koskevat kokonaisuudet.

Poliisiammattikorkeakoulu tulee päivittämään poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon opetussuunnitelman siten, että lakiehdotuksessa edellytetty poliisialan ammattikorkeakoulun opiskelijan poliisin reservin tehtävässä toimimisen edellyttämä vähimmäiskoulutus annetaan 1–3 moduulin opintojen aikana.[2]

Poliisiammattikorkeakoulu pitää erittäin kannatettavana sitä, että poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijat käyttäisivät lakiesityksen mukaan poliisimiehen toimivaltuuksia poliisin reservin tehtävissä virkaan tai määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitetyn poliisimiehen välittömässä valvonnassa ja reaaliaikaisella johdolla. Käytännössä suoritusvastuussa oleva poliisimies olisi reservipoliisin kanssa samalla tehtävällä, mutta tehtävästä riippuen reaaliaikainen valvonta voisi tapahtua myös reaaliaikaisen viestintävälineen avulla.

Voimassa olevan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun 23 §:n mukaan poliisialan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon ja jolla on vähintään kolmen vuoden työkokemus asianomaiselta alalta tutkinnon suorittamisen jälkeen. Poliisin vanhan tutkintojärjestelmän mukaisen poliisin perustutkinnon tai poliisimiehistön virkatutkinnon suorittaneet henkilöt ovat voineet pyrkiä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoiksi, mutta ennen ylempään ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen aloittamista, he ovat joutuneet täydentämään aikaisemman ammatillisen perustutkintonsa poliisialan ammattikorkeakoulututkinnoksi suorittamalla noin vuoden kestävät muunto-opinnot.

Hallintovaliokunnan käsiteltävänä oleva lakiesityksen mukaan Poliisiammattikorkeakoulu voisi ottaa poliisialan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijaksi myös henkilön, jolla Poliisiammattikorkeakoulu katsoisi muuten olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten ja jolla olisi Suomessa saatu vähintään kolmen vuoden kokemus poliisimiehenä.[3] Muutos lyhentäisi poliisin vanhan tutkintojärjestelmän mukaisen poliisin perustutkinnon suorittaneiden poliisimiesten päällystökelpoisuuden saavuttamiseen vaadittavaa opiskeluaikaa Poliisiammattikorkeakoulussa kahteen vuoteen nykyisen kolmen vuoden sijasta. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon edellyttämiä tietoja ja taitoja arvioitaisiin Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 27 §:n mukaisessa valinta- ja soveltuvuuskokeessa.

---

[2] Poliisialan ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot toteutetaan moduuleina. Harjoittelua edeltävät opinnot muodostavat moduulit 1–7.

[3] Käytännössä suurin osa opiskelijoiksi otettavista tulisi olemaan poliisin perustutkinnon tai poliisimiehistön virkatutkinnon suorittaneita poliisimiehiä, mutta esimerkiksi Ahvenanmaan maakunnan poliisiviranomaisessa työskentelee poliisimiehinä ruotsalaisen poliisikoulutuksen saaneita henkilöitä. Lainmuutos mahdollistaisi myös heidän hakeutumisensa suomalaiseen päällystökoulutukseen.

Poliisiammattikorkeakoulu pitää erittäin tärkeänä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kelpoisuusvaatimusten uudistamista, koska vuosina 2020–2025 poliisialan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijaksi valituista henkilöistä 73 %:lla ei ollut ammattikorkeakoulututkintoa tai muuta korkeakoulututkintoa.

Pasi Kemppainen, koulutus- ja tutkimusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 07.04.2026 klo 08:55. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi Poliisihallitus, esikunta

Poliisiammattikorkeakoulu
Vaajakatu 2, PL 123, 33721 Tampere
polamk@poliisi.fi
Puhelin 0295 480 121, Faksi 0295 411 860, polamk.fi